

- При проблеми с непознаване на понятията:

- Помощ от родител, като давате конкретни задачи.
- Провеждане на диктовката от ресурсен
- Помощ от ресурсен учител.

- При проблеми с неразбиране на текстовете:

- Предварително запознаване с текста /задача за родителите/.
- Синтезиране на най-важното - ресурсен учител/ родител.
- Задаване на въпроси към текста.
- Възможност за онагледяване.

- При проблеми с неразбиране на текстовите задачи

- Онагледяване и тълкуване на задачите.

ПОДГОТОВКА ЗА ПРИЕМАНЕ НА ДЕТЕТО В ДЕТСКА ГРАДИНА ИЛИ В УЧИЛИЩЕ

Скъпи учители, когато научите, че във Вашата група / клас ще има дете със слухови проблеми, не се отчайвайте.
Вие не сте сами!

Направете следното:

- Предварително се запознайте с детето и с неговия проблем.
- Информирайте децата от класа и ги запознайте с детето с увреден слух и слуховия апарат, който то използва.
- Информирайте родителите на децата от класа, с цел помощ и съдействие в необходим момент.
- Запознайте се с устройството на апарата и смяната на батериите му.

ОРГАНИЗИРАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СРЕДА

Поставете детето на 1-ви / 2-ри чин, но ако то пожелае да се премести на по - подходящо място, дайте му тази възможност. При възможност, с помощта на ръководството на детската градина / училището, осигурете FM система. Така детето ще може по-добре да възприема Вашата реч.

НА КОГО ДА СЕ ОБАДИМ ПРИ НЕОБХОДИМОСТ ИЛИ ПРОБЛЕМИ В ОБУЧИТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

Специалисти УНГ - лекари, аудиолози, сурдопедагози, логопеди, инженери могат да Ви дадат професионални съвети и помощ.

1504 София, Бул. Данаил Николаев 26
УМБАЛ „ЦАРИЦА ЙОАННА-ИСУЛ“, УНГ ОТДЕЛЕНИЕ Проф.
Тодоров-хирург, Тел.: +359 2 9432 603
Проф. Попова- аудиолог, Тел.: +359 2 9432 493
Доц. Върбанова- аудиолог, Тел.: +359 2 9432 350

1606 София, Бул. Георги Софийски 3
ВОЕННОМЕДИЦИНСКА АКАДЕМИЯ, УНГ ОТДЕЛЕНИЕ
Проф. Цветков-хирург, Тел.: +359 2 9225 801
Д-р Дончев- аудиолог, Тел.: +359 2 9225 801
Д-р Асенова- аудиолог, Тел.: +359 2 9225 801
Д-р Зеленска- аудиолог, Тел.: +359 2 9225 801

6000, Стара Загора, Ул. Дунав 1
МБАЛ „ТРАКИЯ ПАРК“, УНГ ОТДЕЛЕНИЕ
Доц. Руев-хирург, Тел. +359 42 602 738

1618 София, Ул. Ген. Стефан Тошев” 82
СПЕЦИАЛНО УЧИЛИЩЕ ЗА УЧЕНИЦИ С УВРЕДЕН СЛУХ
„ПРОФ. Д-Р ДЕЧО ДЕНЕВ“
Тел.: +359 2 8556117, e-mail: DEAFSCHOOL@MAIL.BG

1000 София, ул. Иван Денкоглу 12-14, офис 514
АСОЦИАЦИЯ НА РОДИТЕЛИТЕ НА ДЕЦА С УВРЕДЕН СЛУХ-
АРДУС
Тел. +359 2 987 2646, e-mail: info@ardusbg.com

ДЕТЕТО МИ Е С УВРЕДЕН СЛУХ АМИ СЕГА...?!

Много е важно да се знае, че намаленият слух

ВОДИ ДО:

- Дефицит на вниманието.
- По-късно проговаряне.
- Слаба слухова памет.
- Беден речник.
- Аграматична реч.
- Нагледно-образна памет.
- Нагледно-образно мислене.

- Малките частици на речта се изпускат при възприемане на свързаната реч.
- Поведенчески особености / срамежливост, страх от говорене, агресивност.
- Проблеми с чуването и разбирането в шумна среда.

КАК ДА ПОСТЪПИМ, КОГАТО РАЗБЕРЕМ, ЧЕ ДЕТЕТО НИ НЕ ЧУВА

- При съмнение, че детето не чува, търсим аудиолог, който да изследва слуха на детето.

- При отговор:
„Да, детето Ви не чува“,
МОМЕНТАЛНО
започваме
РЕХАБИЛИТАЦИЯ.

- Екипите в клиниките са тези, които ни помагат да изградим адекватна представа за бъдещето на детето ни. Те ни напътстват и реално оценяват нашите постижения.

- Отговаряме си на въпроса „Как си представяме общуването с детето си?“ (с реч, жестомимика или други средства).

- С документите от изследването и още няколко бележки отиваме в социалната служба и пред ТЕЛК (цялата процедура отнема около месец).

- Слагаме слуховия апарат и заедно се упражняваме да търсим звуци.

- Насочваме вниманието на детето към всеки по-силен звук от околната среда.

- Наблюдаваме реакцията на детето за всеки един звук.

- Записваме всяка реакция – ден, час, какво я е предизвикало, дали е съзнателна, може ли да се повтори или е било инцидентно.

- Изграждаме навици за използване на слуховия апарат - слага се и се маха по едно и също време, и се оставя на едно и също място, когато не се ползва.

- Срещаме се с родители и близки, за да обясним за проблема – призоваваме за търпение и деликатност, както и за подкрепа.

- Ако сме отговорили, че искаме да комуникираме вербално – определяме конкретните цели – детето да чува, да говори, да разбира, да стане самостоятелен и независим човек след време.

- Намираме специалист сурдопедагог или логопед, който да работи с детето в града, в който живее.

- Набавяме минималното необходимо за начало на рехабилитацията. Изкупуването на всички играчки, дрънкалки, помагала е излишно, ако не ги използваме по предназначение или изобщо не ги използваме.

НЕОБХОДИМО Е ОГРОМНО ТЪРПЕНИЕ

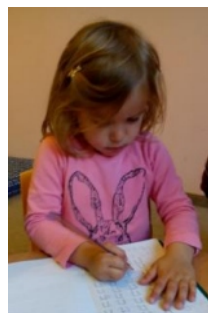
- Откриваме „помощници“, които да са до детето в моментите, когато нямаме възможност да работим с него: родители, близки, познати, рехабилитатори, ресурсни учители.

- Работим целодневно, ежедневно, доколкото ни позволяват другите ангажменти (тях предварително сме ги определили – дали напредъкът на детето ни е по-важен или работата, удоволствията, семейните задължения или нещо друго).

- Рехабилитаторите имат свои деца и не трябва да прехвърляме отговорността и за нашите върху тях. Представете си да обгрижвате повече от 300 деца, така както се грижите за Вашия наследник.

- Задачите от рехабилитаторите изпълняваме една по една - когато сме сигурни, че сме изпълнили първата, минаваме към втората, третата и т.н. Постоянно преговаряме всяко предишно упражнение.

- Когато имаме нужда от картинки, първият помощник е интернет. На <http://krokotak.com/> има доста идеи, можете да търсите и в <http://picasaweb.google.com>

- Изборът на изображения, обработката, разпечатването, изрязването и лепенето им върху картони е досадно, но не чак толкова.

- Учим чрез картинките – на децата им е забавно да търсят, откриват и назовават предметите.

- Когато къщата ни се препълни с картончета с картинки би трябвало вече да сме постигнали някакъв успех. Успех не е да „произведем“ 6 големи кашона с картончета, а детето ни да може да покаже, произнесе, разбере какво има на съответното картонче.

- Учим постоянно – навън, къщи, в автобуса, в асансьора – слушаме, броим, повтаряме, търсим еднакви по цвят предмети, издаваме звуци на животните, които виждаме около нас.

- Водим дневник и събираме батериите от слуховия апарат или речевия процесор. Така виждаме успеха в материална форма.

СВЕТЪТ НЕ СВЪРШВА !

www.ardus.bg

ДЕТЕТО С УВРЕДЕН СЛУХ НА ДЕТСКА ГРАДИНА/ УЧИЛИЩЕ

И с най-добър слухов апарат / кохлеарен имплант децата остават с 1-ва степен слухова увреда - чуват до 25 dB.

АДАПТИРАНЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПОДХОД

За да имате успех в обучението на дете с увреден слух, трябва да познавате **ПРОБЛЕМИТЕ**, с които то често се сблъсква в учебния процес.

А ТЕ СА:

- Неразбиране или трудно разбиране речта на учителя.
- Неразбиране или трудно разбиране речта на детето от съучениците му.
- Неразбиране на учебния материал, в следствие на: неразбиране на понятията, неразбиране на текстовете, неразбиране на текстови задачи.
- Проблеми при диктовки.
- Проблеми при четене на текстове.
- Околният шум пречи още повече на разбирането.

КАК ДА РЕШИТЕ ТЕЗИ ПРОБЛЕМИ

В борбата си за преодоляване на проблемите опитайте следното:

- Говорете бавно.
- Повтаряйте казаното поне още веднъж.
- Дайте допълнително обяснение при нужда.
- Стимулирайте детето да говори ясно и да повтори казаното, ако не го разбере.

При проблеми с диктовките:

- Предварително запознаване с текста и обяснение на непознатите думи.
- Предоставяне на детето на текста за диктовка с пропуснати /познати/ думи.
- Провеждане на диктовката от ресурсен учител, ако не може да се направи в клас.